

Nr 12

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om visst tillägg till direktiven för 1953 års trafikutredning.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 122 av herr *Axel Svensson m. fl.* och II: 145 av herr *Blidfors m. fl.*, har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte — i syfte att möjliggöra framläggande av proposition för 1961 års riksdag om särskild traktorskatt för gummiringförsedda traktorer — ge 1953 års trafikutredning sådana direktiv att denna fråga upptages till skyndsam behandling».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 145.

1951 års utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken överlämnade den 30 december 1953 till chefen för finansdepartementet en promemoria rörande beskattningen av traktorer, som användes i trafikarbete. I promemorian förordades införandet av en enhetlig fordonsskatt, inkluderande brännoljeskatt, (traktorskatt) av 72 kronor per år för brännolje- och fotogendrivna jordbrukstraktorer. Fordonsbeskattning av jordbrukets bensindrivna traktorer kunde däremot icke förordas med hänsyn till storleken av den skatt som genomsnittligt åvilade dessa fordon för förbrukningen av bensin utöver den kvantitet som ej omfattades av utgående bensinskatterestitution. För bensindrivna trafiktraktorer borde enligt utredningens förslag traktorskatt utgå med 132, 204 respektive 336 kronor för år beroende på traktorns tjänstevikt. Traktorskatt för brännolje- och fotogendrivna trafiktraktorer borde utgå med 360, 564 respektive 780 kronor, likaledes beroende på tjänstevikt. Med hänsyn till de delvis outredda förhållandena rörande traktorernas användning på väg ansåg sig departementschefen i proposition nr 112 till 1954 års riksdag icke kunna förorda det av utredningen framlagda förslaget om införande av en särskild traktorskatt.

I de likalydande motionerna I: 37 och II: 43 vid 1958 års riksdag yrkades införande av en särskild traktorskatt för gummihjulsförsedda traktorer. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 18, vari bevillningsutskottet avstyrkte bifall till förenämnda motioner, anförde utskottet bl. a., att spörsmålet om traktorernas beskattning var föremål för förnyade överväganden

inom 1953 års trafikutredning. Utan att avvakta resultatet av utredningens samlade bedömning av de trafikpolitiska frågorna, borde det, enligt utskottets mening, inte ifrågakomma att för det dåvarande införa en särskild traktorskatt.

Av innehållet i *de föreliggande motionerna* må här återgivas följande.

Antalet gummihjulsförsedda traktorer har under de gångna åren kraftigt ökat och torde nu uppgå till cirka 150 000. Dessa traktorer har i allt större utsträckning tagits i anspråk som dragfordon för släpvagnar på vägarna. Transporterna, som gäller innehavarens egna produkter, t. ex. virke, betor, spannmål och konstgödsel, har kommit att röra sig om allt större avstånd och vikt. Det kan t. ex. vid bettransporter gälla traktortåg med 2 släpvagnar, vardera med en kapacitet av cirka 4 ton, och körsträckan på vägarna kan uppgå till milen och understundom betydligt mera. Inte heller kan man bortse från att traktortågen utgör en komplicerande faktor i den vanliga trafiken på vägar och gator och således skapar trafiksäkerhetsproblem.

Efter att ha återopat 1958 års riksdagsbeslut i frågan säger sig motionärerna vara medvetna om att 1953 års trafikutredning har omfattande arbetsuppgifter och att det finns skäl för en samlad bedömning av de trafikpolitiska spörsmålen. Frågan om traktorskatten gäller dock en grupp av fordon, som nu är befriad från skatt, och borde av rättviseskäl inte längre skjutas på framtiden. Frågan synes sålunda böra få förmånsrätt inom trafikutredningen och där snarast upptagas till behandling.

Utskottet. I de förevarande motionerna har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att 1953 års trafikutredning erhåller direktiv om skyndsamt utredning av frågan om införande av en särskild traktorskatt för gummihjulsförsedda traktorer. Till stöd för yrkandet har anförts, att traktorer i allt större utsträckning tagits i anspråk som dragfordon för släpvagnar på allmänna vägar. Motionärerna anser, att frågan om införande av en traktorskatt inte längre bör skjutas på framtiden utan snarast bör upptagas till behandling inom trafikutredningen, så att förslag i ämnet kan föreläggas 1961 års riksdag.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att 1951 års utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken i en år 1953 avlämnad promemoria rörande beskattningen av traktorer, som användes i trafikarbete, föreslog införande av en särskild traktorskatt. Förslaget ansågs motiverat av att den av utredningen tidigare samma år förordade skattehöjningen för vissa tyngre motorfordon kunde tänkas leda till en intensifierad användning av traktortåg för trafikarbete på vägar och gator, som helt eller delvis bekostades av allmänna medel. I proposition nr 112 till 1954 års riksdag uttalade departementschefen, att traktorer, som användes på allmänna vägar och gator, i princip borde delta i kostnaderna för vägväsendet. Med hänsyn till de delvis outhärdliga förhållandena på området ansåg sig departementschefen emellertid inte kunna förorda införandet av en särskild traktorskatt. Frågan be-

handlades även av 1958 års riksdag i anledning av väckta motioner i ämnet. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 18 uttalade bevillningsutskottet, att det inte borde ifrågakomma att införa en särskild traktorskatt utan att avvakta den samlade bedömning av de trafikpolitiska frågorna, som sker inom 1953 års trafikutredning.

Utskottet ansluter sig till den ståndpunkt, som 1958 års riksdag intagit i frågan. Av olika anledningar har trafikutredningens i och för sig omfattande utredningsarbete fördröjts. Från utredningen har utskottet under hand erhållit uppgift om att slutförandet av utredningens beskattningsundersökning eventuellt kan ske först år 1961. Utskottet vill i detta sammanhang starkt understryka angelägenheten av att utredningens arbete med översynen av vägtrafikbeskattningen bedrivs så skyndsamt som möjligt. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till de likalydande motionerna I: 122 och II: 145.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 122 av herr Axel Svensson m. fl. och II: 145 av herr Blidfors m. fl. om visst tillägg till direktiven för 1953 års trafikutredning icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 februari 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Torsten Mattsson och Tage Johansson; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Allard, Vigelsbo, Wiklund, Gustafson i Göteborg, fru Eriksson i Stockholm, herrar Asp, Darlin, Rydén och Henningson i Visby.